

บันทึก

เรื่อง การแก้ไขกฎหมายลงโทษข้าราชการทุจริตต่อหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน

ตามหนังสือของกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๖๑๘/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๓ แจ้งว่าท่านนายกรัฐมนตรีขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ให้มีบทลงโทษข้าราชการที่ทุจริตต่อหน้าที่เกี่ยวกับการเงินให้หนักยิ่งขึ้นโดยด่วน นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายกองที่ ๓) ได้ตรวจพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. ความผิดอันเกี่ยวกับการที่ข้าราชการทุจริตต่อหน้าที่เกี่ยวกับการเงินนั้น มีบัญญัติอยู่ในกฎหมายลักษณะอาญา ส่วนที่ ๒ หมวดที่ ๒ ว่าด้วยความผิดฐานใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริต เฉพาะอย่างยิ่งมาตรา ๑๓๑, ๑๓๒, ๑๓๔, ๑๓๕, ๑๓๖ ซึ่งโทษที่ลงแก่ผู้กระทำความผิดเหล่านั้นได้เคยแก้ไขเพิ่มเติมให้หนักมาแล้ว ๒ ครั้งด้วยกัน คือ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๒) และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ. ๒๔๘๔ สำหรับการแก้ไขครั้งสุดท้ายนี้ได้วางโทษจำคุกขั้นต่ำไว้หนึ่งปี และขั้นสูงไว้ถึงตลอดชีวิต

๒. การที่จะแก้ไขดังกล่าวดังข้างต้นให้หนักยิ่งขึ้นไปอีกนั้น ถ้าจะพิจารณาในทางแก้ไขอัตราโทษขั้นสูงให้เป็นประหารชีวิตซึ่งเป็นอัตราโทษที่เหลืออยู่เพียงขั้นเดียว คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าเป็นการรุนแรงเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับความผิดฐานอื่น ซึ่งมีลักษณะความผิดร้ายแรงยิ่งกว่า ส่วนในทางแก้ไขอัตราโทษขั้นต่ำให้สูงขึ้นนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าการบัญญัติกฎหมายจำกัดการใช้ดุลยพินิจของศาลเช่นนั้นไม่เป็นการสมควร เพราะหลักในการลงโทษบุคคลนั้นจำเป็นต้องพิจารณาถึงเหตุและพฤติการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย ดังเช่นถ้าเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดเพียงเล็กน้อย ศาลก็ไม่มีโอกาสพิพากษาลงโทษได้ตามความควรแก่ความผิด จึงจำเป็นต้องให้ศาลได้มีโอกาสใช้ดุลยพินิจในการวินิจฉัยลงโทษผู้กระทำความผิดตามสมควรแก่เหตุ ซึ่งโดยปกติแล้วคณะกรรมการกฤษฎีกาไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้ในกฎหมาย การที่กฎหมายปัจจุบันกำหนดโทษจำคุกขั้นต่ำไว้หนึ่งปีนั้นก็สูงพออยู่แล้ว

๓. อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกาใคร่ขอตั้งสังเกตว่า การที่จะปราบปรามการกระทำความผิดในเรื่องนี้โดยอาศัยการออกกฎหมายนั้น ไม่น่าจะได้ผลสมประสงค์ดังจะเห็นได้ว่าแม้จะได้มีการแก้ไขอัตราโทษมาแล้วถึง ๒ ครั้ง และบัดนี้มีโทษถึงจำคุกตลอดชีวิตแล้วก็ตาม ก็ยังปรากฏว่าความผิดเหล่านี้หาได้ลดน้อยลงไม่ มีแต่จะกลับมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่าการแก้ไขปัญหานี้ในเรื่องข้าราชการทุจริตนั้น น่าจะต้องแก้ไขเหตุอื่น ๆ มากกว่า

อาทิ เช่น ค่าครองชีพรายได้ของข้าราชการ และวิธีควบคุมดำเนินงานและรักษาทรัพย์หรือเงินทอง เป็นต้น อีกประการหนึ่งเท่าที่สังเกตมาคติที่นำขึ้นสู่ศาลนั้นก็ปรากฏว่าเป็นคติเล็กน้อยเป็นส่วนมาก ฉะนั้น ศาลจึงพิจารณาลงโทษแต่เพียงเล็กน้อย มิใช่คดีร้ายใหม่ ๆ และสำคัญจึงอาจจะทำให้เห็นไปได้ว่าโทษที่มีอยู่นั้นไม่เพียงพอ

(ลงนาม) นายเสริม วินิจฉัยกุล
เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๔๙๓